

lig og mundtlig have henvendt sig til Finantsministeren, men uden noget Resultat. Saaledes lyder Ansøgningen, og den ser altsaa meget begrundet ud, hvorfor Udvalget ogsaa har foreslaaet at henvise den til Finantsministeren samt til Krigsministeren, forsaavidt Sagen tillige kommer til at berøre det ved Vandet drevene Krudtværk, men jeg kan ikke negte, at man ved at læse en Skrivelse fra Tilsynsmanden ved Vandværkerne paa Frederiksværk, som jeg har faaet tilsendt fra Finantsministeren, faar, om ikke en anden, saa dog en noget anden Opfattelse. Jeg skal kun referere, hvad dette Dokument hovedsagelig indeholder, idet den høitagtede Finantsminister har meddelt, at han er forhindret fra at være til Stede. Dette Dokument siger, at disse Lodsseiere allerede i over et Aarhundrede have klaget, og at de klagede længe før der var Tale om Fabrik anlæg; der siges, at Søen tidligere favnede Afløb, og at der, da den ikke saameget har sit Vand fra Rilder som fra Regn. og Løbrud, naar saadant indtræder, kan være en meget høi Vandstand til sine Aider, og en lav Vandstand til andre. Det er altsaa ligesom en Naturfølge, at Vandet, før der endnu var Tale om noget Fabrik anlæg, stod over sine Grundser. Lodsseierne klagede i Midten af forrige Aarhundrede, da der endnu intet Fabrik anlæg var. Da der kom saadanne, klagede de igjen nogle Aar efter i 1769; Sagen blev ogsaa undersøgt, og den Skæde, de lede ved disse Fabrik anlæg, blev vurderet, for at de skulde taale disse Vandværker. De sigte i deres Andragende, at de nok vide, eller tro at vide, at deres Forfædre en Gang skulde have afforderet med Staten, men de vide ikke, hvorledes det hænger sammen dermed. Man kom da til det Resultat, at 12 Læs Øg gik tabt for dem, disse bleve vurderede, og de fik Vurderingssummen i Erstatning aarlig for at finde sig deri. Dermed gik Aiden hen, og de fandt sig tilfredse indtil 1833, da de paa ny klagede. En Vandvæsenkommission kom til at undersøge Sagen, og der blev sat et bestemt Flodemaal for Vandstanden, som ikke maatte oversiges. Det gik saa fremdeles til 1853, da de paa ny klagede, og en Vandvæsenkommission igjen kom til at undersøge Sagen, men den kom til det Resultat, at deres Klage var ubegrundet, og at Vandstanden ikke nogenstinde havde været over Flodemaallet; den havde vel undertiden staaet høiere end andre Steder, hvilket imidlertid ikke var en Følge af Fabrikdriften, men af Naturen. Dette forekommer mig at være meget godt oplyst ved den Tabel, jeg her holder i min Haand. I denne er der fra

1842 til 1872 for den 1ste i hver Maaned ført en nøiagtig Optegnelse over Vandstanden, og det ses deraf, at den aldeles ikke er høiere nu, end den bestandig har staaet. Indberetteren, den Tilsynshavende ved Vandværket, siger imidlertid, at de Mønstre, som kunne være til Stede, ere en simpel Følge af, at Beboerne stadig gaa nærmere og nærmere paa Søen, og naar der da kommer en Del Vand, overfyldes naturligvis deres Marker. De kunne ligge tørre i mange Aar, men naar der falder stærke Regnstyl tage de naturligvis Skæde, og da Klage Gierne over Fabrik anlægene. Hvad Mønstrene angaar, hedder det i Indberetningen, at der er Mosebrug nok i Sognet, men at Sagen er, at man vil benytte de Eiendomme, hvorom her er Tale, paa anden Maade. Jeg refererer kun, hvad der staa i denne Indberetning, men jeg kan ikke negte, at det Indtryk, man faar deraf, er, at de Bedkommende ikke have nogen juridisk Ret. Jeg skal endvidere tilføje — da den høitærede Finantsminister har bedet mig at sige det — at han naturligvis meget gjerne ønsker Arvesøen folgt og allerede har indledet Skridt i saa Henseende, idet han har henvendt sig til Krigsministeren, thi det er egentlig ham, denne Sag mest angaar. Efterat have anført disse to Fakta, Vandstanden i det Hele og den Ret, disse Giere kunne have, som i alt Fald ikke har Karakteren af en juridisk Ret, samt efterat have omtalt, at den høitærede Finantsminister ogsaa fra sin Side synes at være villig til at sætte denne Sag i Gang — har han allerede, som det fremgaar af et Bilag, paa en Maade sat den i Gang, idet han paa Forespørgsel af Under Heegaard, der underhaanden vilde kjøbe Søen til Udtørring, henvendte sig til Krigsministeren. Denne har ikke havt Noget at indvende derimod, men Finantsministeren vilde søge den lovgivende Magts Bemyndigelse til Salget, hvilket han imidlertid ikke har gjort, formodentlig fordi det ikke er forekommet ham, at der er slet et antageligt Bud. Udvalget er selvsagelig heller ikke gaaet ud fra Andet, end at der maa tages det Billighedshensyn, som bør og kan tages til disse Ansøgere, men jeg har troet at burde fremhæve Hovedtrækkene af dette Afstykke. — Nr. 29 er jo for saa vidt klart nok. Det er, som det høie Thing vil se, et Andragende fra Sohan Christensen af Hjortlund, der tidligere boede i Saderslev Amt. Hans Eiendom var fri for at svare nogen Afgift til Amtsrepartitionsfonden, fordi der paalaa den en særlig Bygde til Hjortlund Kirke, men ved Indlemmelsen i Kongeriget blev Eiendommen paalagt at betale til Amts-